

REPORTAGE SNOWHOW

Text: Johan Skaneby
Foto: NRK/SVT/YLE

Den nordiska vintern förevigad i UHD/HDR

En helikopterförare lyfter för att flyga dagens uppdrag.
Under helikoptern hänger en lång såg med nio roterande sågklingar.
Scenen känns som hämtad ur en James Bond-film men det är bara en av många
magiska scener ur Snowhow, en dokumentär om den skandinaviska vintern och
hur människor lever sin vardag i en både dramatisk och svindlande vacker miljö på
bägge sidor om polcirkeln.

Fjällen i Norrbotten är både vackra och märkliga.

Snowhow är ett resultat av ett unikt samarbete mellan NRK, SVT, svenska YLE och finska YLE. Idén lanserades 2016 i samarbetsgruppen Nordvision av John Stark och Tomas Lindb, vid tidpunkten producerer och projektledare på YLE. Numera arbetar både John och Tomas på SVT. Inom Nordvision samarbetar de nordiska public servicebolagen för att stärka public service i Norden. Medlemmarna samproducerar, utväxlar program, samutvecklar format och delar kunskap, vilket årligen genererar över 4 500 program. En samproduktion mellan de olika public servicebolagen brukar vanligtvis bestå av en huvudproducent som framställer program-

Svein Haaland, övergripande projektledare för Snowhow på NRK.

NRK, SVT, svenska YLE och finska YLE samproducerar Snowhow hela vägen från inspelning till slutleverans. Vi hade ett team i Bergen, ett team i Vaasa, ett i Umeå och ett i Helsingfors. Hela idén från början var att vi ville prova att färdigställa hela produktionen tillsammans.

För att vara första gången fyra team samarbetar över landsgränserna i en sådan här omfattande, och teknisk produktion, har samarbetet ändå fungerat över förväntan enligt Svein.

Även om jag och A-foto Ole Andre Lagmandokk har haft ett sammanhållande huvudansvar för manus och bildestetik, så är Snowhow även i allra högsta grad ett resultat av ett samarbete mellan samtliga team på dessa områden.

Svein nämner att språket naturligtvis varit en del av utmaningen. Teamen har kommunicerat på engelska och även om alla talar engelska mer eller mindre flytande så finns ju ändå lite begränsningar jämfört med att tala sitt eget språk. Svein berättar att en av erfarenheterna i samarbetet har varit att lägga lite längre tid på de fysiska mötena mellan teamen i nästa projekt om kommunikationen måste föras på engelska. Men ►

Det som var unikt denna gång var ju att NRK, SVT, svenska YLE och finska YLE samproducerat Snowhow hela vägen från inspelning till slutleverans. SVEIN HAALAND

met tillsammans med övriga samproducenter som främst deltar ekonomiskt för att säkerställa möjligheten att producera programmet och visa det.

Svein Haaland, som har varit övergripande

projektledare på NRK för Snowhow och även ansvarat för manus och visuell linje tillsammans med A-foto Ole Andre Lagmandokk berättar.

– Det som var unikt denna gång var ju att

Mahlidé Arnli letar efter gamla jaktredskap där isen har smält bort.

Malhias Larsson samlar in all information om vad som sker med naturen i Norrbotten.

på det stora slutmötet i februari var alla mycket nöjda över hur samarbetet fungerat i denna första stora gemensamma produktion i Nordvision.

Nordvision väljer UHD/HDR

Projektet fick klartecken i december 2016 i sin första initiala form. Premiär var planerad till vintern 2020 – alltså tre år senare. I och med detta tidsperspektiv började teamet fundera på vilket format som egentligen skulle vara mest lämpligt att producera filmen i.

– Vi frågade oss "vilket tekniskt format kommer folk att se på i framtiden? Hur skulle vår produktion upplevas 2025? Det var det som fick oss att tillsammans med

specifikationen finns nya tekniska definitioner av både färgomfång och möjlighet att visa en visuell kontrast som mer motsvarar vad våra ögon uppfattar i verkligheten.

För er som är mer intresserade av detaljerna i detta ämne rekommenderar jag en tydlig och välskrivna artikel på vår hemsida skriven av mig själv.

NRK har förvisso erfarenhet av UHD/HDR produktion på sin dramaavdelning sedan tidigare, men det här var första gången en större dokumentärserie spelats i detta format.

– Det är klart att det var en ny upplevelse för oss också. Miljön i Snowhow består ju av mycket snö och högdagrar och just hur det

Under projektets gång kunde vi ändå, som förväntat, konstatera att det fanns många nya tekniska möjligheter i formatet som skulle visa sig ge oss stora visuella fördelar för den här typen av produktion. SVEIN HAALAND

NRK:s inköpare i Oslo ta beslutet att vi vill göra projektet i UHD/HDR, berättar Svein.

Detta beslut innebar att två versioner av Snowhow skulle behöva levereras till 2020. En SDR-version för vårt nuvarande TV-format, och en UHD/HDR-version för nästa generations TV-specifikation. Än så länge kan vi bara se SDR-versionen på SVT och YLE:s playtjänster, men så snart respektive spelare är redo så kommer även vi i Sverige och Finland kunna se UHD/HDR-versionen av Snowhow. NRK har kommit lite längre och erbjuder sina tittare en HDR/UHD-version via NRK-appen redan nu via Apple TV 4K och Android TV.

Tillgänglig teknik för just HDR/UHD-produktion var en utmaning i projektets begynnelse berättar Svein. Det fanns få kameror som kunde leverera under de omständigheter Snowhow krävde – även skärmar och lagring, både för inspelning på fältet och för vidare redigering och post för UHD/HDR, var utmaningar som behövde lösas.

Men vad är UHD/HDR?

Ni som läst på lite om den nya TV-standarden som definieras i BT 2100 (UHD/ HDR) vet ju att detta bara inte är en ny cool codec eller paketering. UHD/ HDR formatet är en specifikation av ett helt nytt arbetsflöde från "glas till glas", alltså från kamera till konsumentskärm för att fotografens och regissörens kreativa bildbeslut ska kunna återges mer exakt i konsumentens vardagsrum. I

skulle bli i kontrastförhållande till mörkare partier var något som vi i början av produktionen fick anpassa. Under projektets gång kunde vi ändå, som förväntat, konstatera att det fanns många nya tekniska möjligheter i formatet som skulle visa sig ge oss stora visuella fördelar för den här typen av produktion, berättar Svein Haaland.

Snowhow och TV publiken

Jag har sett serien Snowhow och imponeras av hur våra fyra team lyckats beskriva den nordiska vintern och de människor som lever i dessa miljöer och under dessa omständigheter. Det är naturligtvis inte otänkbart utan snarare sannolikt att Snowhow kommer att hitta en utländsk publik också – ett stort intresse finns enligt uppgift redan.

Och ni som sitter på en ny fin HDR-TV där hemma och undrar vad ni ska titta på kan faktiskt redan nu koppla in er Apple TV 4K eller logga in på er Android TV via NRK-appen och uppleva den nordiska naturen i färger och kontrast som ni inte sett på TV tidigare.

I kommande artiklar kommer vi att prata lite närmare med både ansvarig fotograf och redigerare på NRK Ole Andre Lagmandokk, ljusättare Hans Petter Birkeland och teknisk distributionsansvarig Dagfinn Olsen för att fördjupa oss i lite mer detaljerade frågeställningar och förberedelser kring både de kreativa och tekniska aspekterna av en UHD/HDR-produktion som Snowhow. ■

Fjällräven i Norden påverkas av klimatförändringarna.